

TV IN NEDERLAND 2002
ONTWIKKELINGEN IN TV BEZIT EN TV GEBRUIK
ESTABLISHMENT SURVEY

André van de Wal

Camiel Camps

Nelly Kalfs

Amstelveen, 1 maart 2003

© Auteursrecht voorbehouden.

Niets uit dit document mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de voormelde instanties.

1. Inleiding

Intomart voert in opdracht van de Stichting Kijkonderzoek het Establishment Survey uit. Doel van dit onderzoek is het in kaart brengen van belangrijke televisie gerelateerde huishoudenmerken in Nederland. Tevens levert dit onderzoek adressen en potentiële nieuwe panelleden voor het Kijkerspanel.

Dit rapport beschrijft de ontwikkelingen in tv-bezit en –gebruik in 2001 en 2002. De uitkomsten zijn representatief voor alle huishoudens in Nederland. Hiervoor zijn 6.310 huishoudens ondervraagd in 2002 (resp. 3.166 huishoudens in 2001). De hoge netto respons van 61,2 procent¹ draagt mede zorg voor de betrouwbaarheid van de resultaten.

2. Kerncijfers 2002

Allereerst worden de kerncijfers 2002 getoond, gevolgd door enkele doelgroep uitsplitsingen. Vervolgens worden de significante verschillen tussen 2001 en 2002 weergegeven, waarna per thema dieper wordt ingegaan op de ontwikkelingen.

In onderstaande tabel staan de kerncijfers weergegeven voor 2002. In de bijlage zijn de cijfers op doelgroepniveau opgenomen.

Tabel 1: Kerncijfers 2002

Kenmerk	Totaal
1 of meer tv-toestellen in gebruik	98,4%
aantal tv's in gebruik (gemiddeld)	1,6
tv-toestellen in tweede woning	2,9%
Teletekst op basistoestel	90,0%
kabelabonnement of gemeenschappelijke antenne	92,7%
eigen antenne	3,4%
Schotelantenne	7,3%
kabelabonnement met decoder	3,3%
Videorecorder	80,6%
DVD-speler aangesloten op een televisie	17,9%
spelcomputer die op tv kan worden aangesloten	17,5%
PC	66,8%
kijkt wel eens tv via de PC	4,3%
abonnement rtv-programmablاد	58,3%
steunlidmaatschap	11,3%

Bron: Establishment Survey SKO 2002

N=6.310 huishoudens

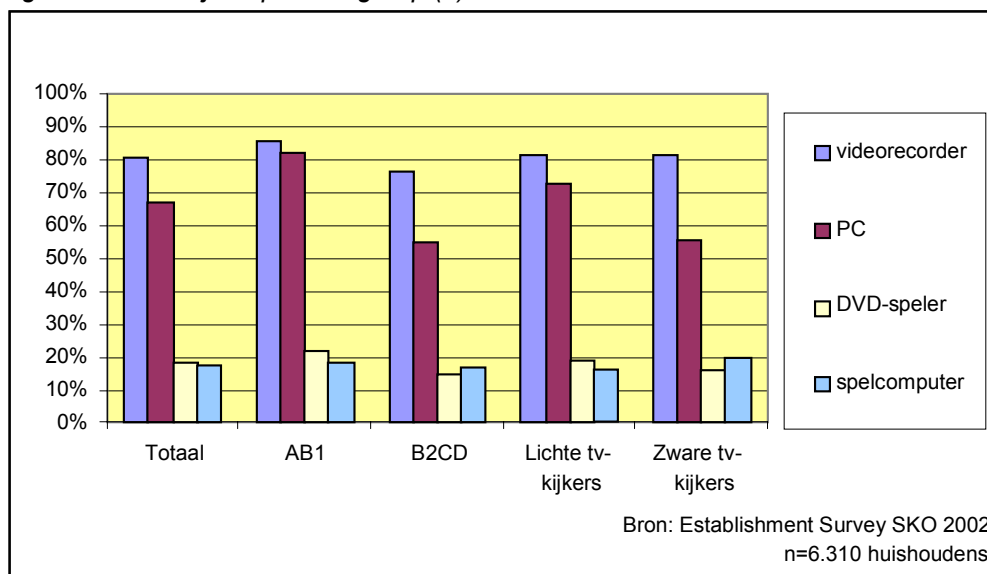
Bijna alle huishoudens bezitten één of meer tv-toestellen en gebruiken die ook regelmatig. De meeste toestellen bezitten de mogelijkheid om Teletekst weer te geven. Nederland kent een hoge kabelpenetratie met ruim 92 procent. 7 procent van de huishoudens bezit een schotelantenne, terwijl 3 procent nog een eigen antenne bezit. 3 procent van de huishoudens bezit een kabelabonnement in combinatie met een digitale decoder.

¹ Gemiddeld e over het 1^e halfjaar 2002

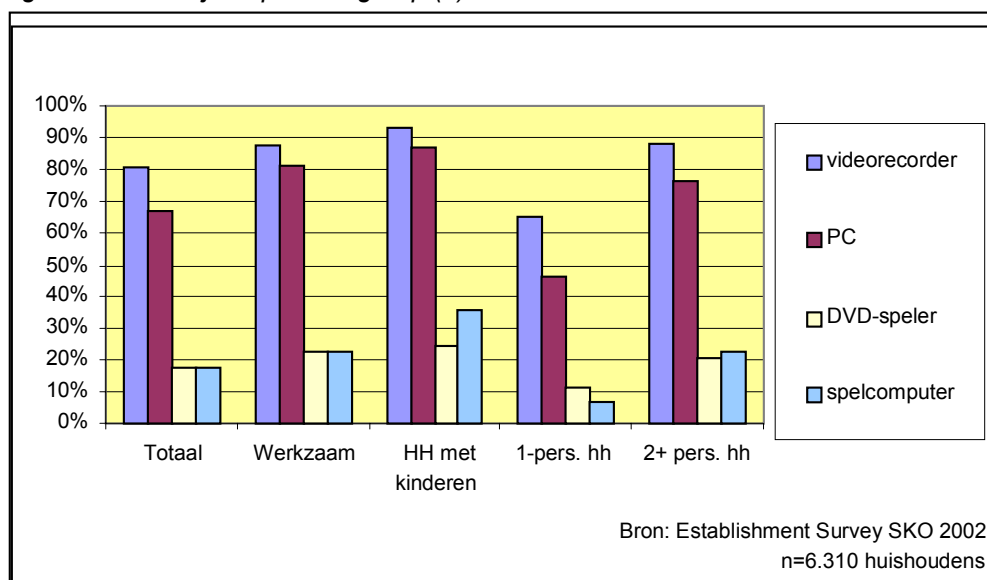
Videorecorders staan in 80 procent van de huishoudens, DVD-spelers en spelcomputers zijn nog niet zo populair met 17 procent penetratie. Meer dan 66 procent van de huishoudens bezit een PC, slechts 4 procent van de huishoudens kijkt wel eens tv via de PC. Ruim 58 procent van de huishoudens bezit een abonnement op een rtv programmablad, 11 procent bezit een steunlidmaatschap.

In de figuren 1a en b worden de kerncijfers weergegeven van het bezit van videorecorders, PC's, DVD-spelers en spelcomputers voor een aantal doelgroepen.

Figuur 1a: Kerncijfers per doelgroep (1)

Figuur 1b: Kerncijfers per doelgroep (2)

Uit deze twee figuren blijkt dat huishoudens met kinderen de meeste apparatuur (videorecorders, PC's, DVD-spelers en spelcomputers) bezitten. Logischerwijs bezitten de eenpersoons huishoudens de minste van deze apparatuur. Verder valt op dat het PC bezit

bij mensen uit de hogere sociale klassen een stuk hoger is dan bij de langere sociale klassen.

3. Significante verschillen ten opzichte van 2001

In tabel 2 wordt een overzicht gegeven van de kenmerken die een significante ontwikkeling laten zien tussen 2001 en 2002. Daarna wordt per thema ingegaan op alle ontwikkelingen.

Tabel 2: Verschillen ten opzichte van 2001

	2001	2002
1 of meer tv-toestellen regelmatig in gebruik	97,5%	98,4%
schotelantenne	5,6%	7,3%
kabelabonnement met decoder	1,9%	3,3%
DVD-speler aangesloten op een televisie ²	14,5%	17,9%
kijkt wel eens tv via de PC	3,3%	4,3%
abonnement rtv-programmablاد	60,8%	58,3%

Bron: Establishment Survey SKO 2001/2002

n=3.166/6.310 huishoudens

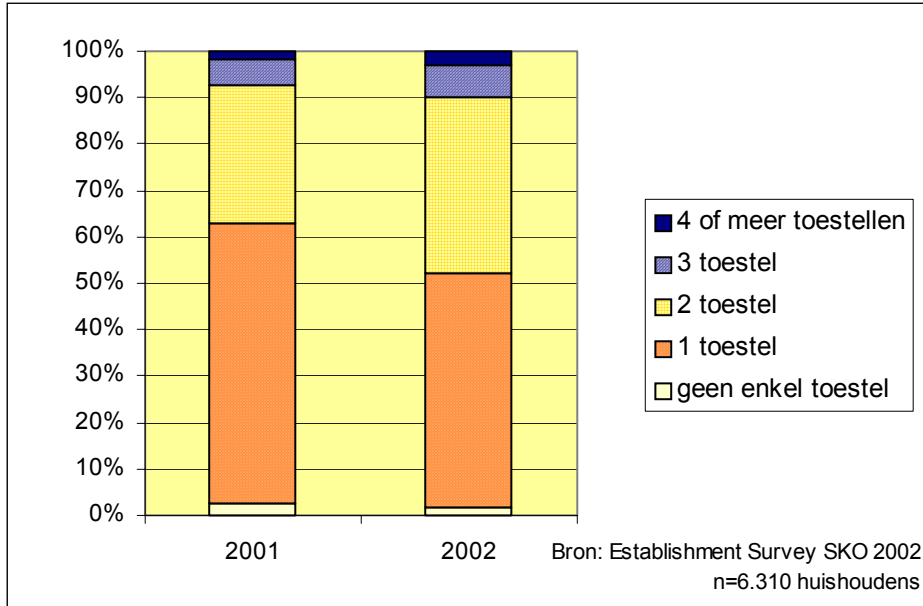
4. Ontwikkelingen per thema

4.1 Tv bezit

In 2002 heeft 98,4 procent van de huishoudens één of meerdere tv-toestellen in gebruik, ten opzichte van 97,5 procent in 2001. Naast deze toename is ook het gemiddelde aantal tv-toestellen per huishouden gestegen, hetgeen vooral wordt veroorzaakt door de toename in 2e toestellen (zie figuur 2).

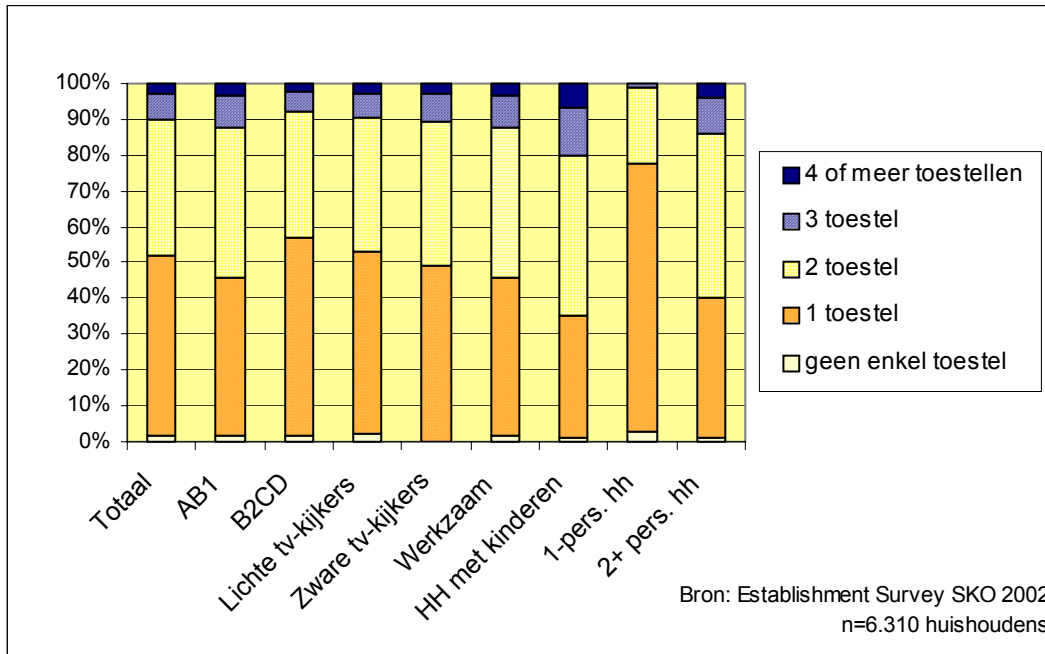
² Vraagstelling is veranderd tussen 2001 en 2002. In 2001 werd alleen gevraagd of er een DVD-speler aanwezig is. In 2002 werd gevraagd of de DVD-speler aangesloten is op een tv-toestel. Misschien dat het percentage DVD-spelers in 2001 hierdoor is vervuld met DVD-spelers van de PC en dat de werkelijke toename nog groter is.

Figuur 2: Aantal tv-toestellen regelmatig in gebruik

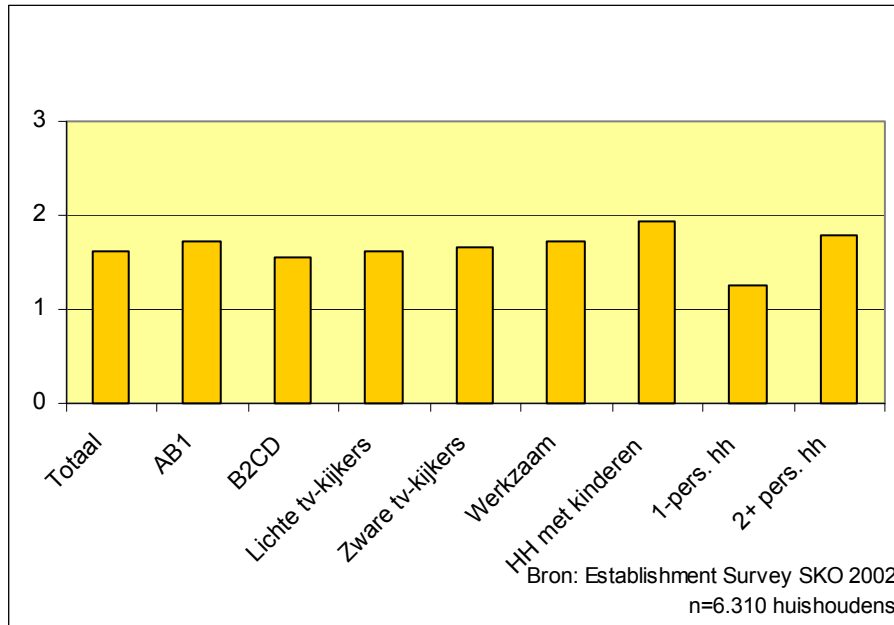
Kijken we per doelgroep, dan zien we het volgende: Huishoudens met kinderen en meerpersoons huishoudens hebben de meeste tv-toestellen regelmatig in gebruik. Eenpersoons huishoudens daarentegen hebben gemiddeld duidelijk de minste tv-toestellen in gebruik. Dit is geheel overeenkomstig de verwachting.

Figuur 3: Aantal tv-toestellen regelmatig in gebruik per doelgroep

Gemiddeld bezit een huishouden in 2002 1,6 tv-toestellen. In 2001 was dit gemiddelde 1,5. Per doelgroep zijn de verhoudingen logischerwijs overeenkomstig figuur 3. Zo bezitten de huishoudens met kinderen en de meerpersoons huishoudens de meeste tv-toestellen (1,9 toestel), en bezitten de eenpersoons huishoudens duidelijke de minste tv-toestellen (1,2 toestel).

Figuur 4: Gemiddeld aantal tv-toestellen regelmatig in gebruik

4.2 Tv bezit tweede woning

3,5 procent van de huishoudens beschikt over een tweede woning, waarin vaak ook tv-toestellen aanwezig zijn. In totaal bevat 2,9 procent van alle huishoudens een of meer toestellen in de tweede woning. Gemiddeld staan er 1,2 toestellen in de tweede woning.

4.3 Teletekst

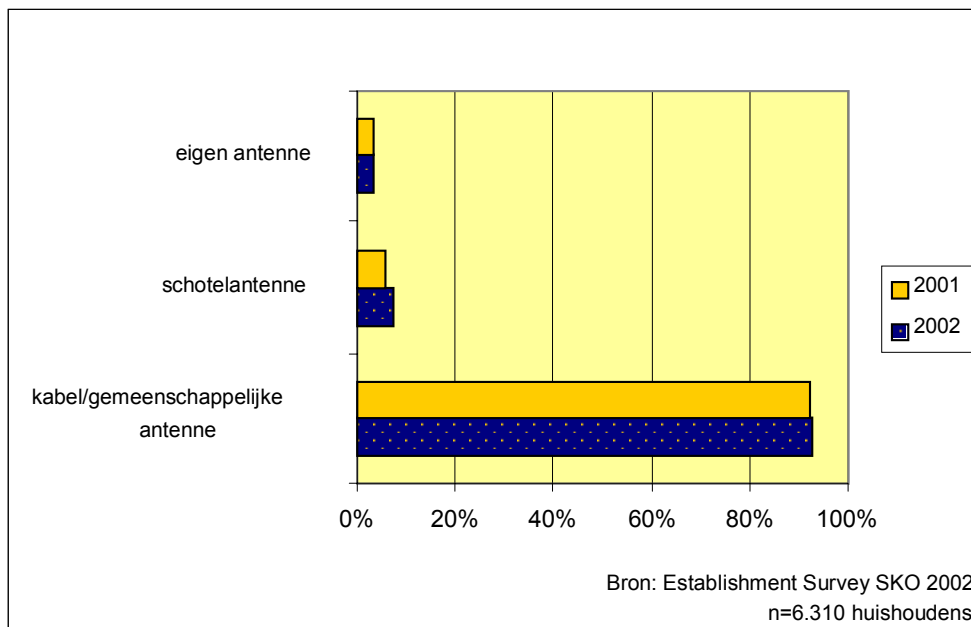
Teletekst is gemeengoed geworden voor de televisie. Een televisie zonder Teletekst lijkt niet meer verkrijgbaar in de markt. Gemiddeld is Teletekst op 90 procent van de meest gebruikte toestellen aanwezig. Dit is vergelijkbaar met 2001. Binnen enkele jaren, als de oudere toestellen zullen worden vervangen door nieuwe, zal dit percentage ongetwijfeld nog licht stijgen.

Tussen de doelgroepen bestaan verschillen, zo bezitten huishoudens met kinderen de meeste toestellen met Teletekst: 93,6 procent. De minste toestellen met Teletekst staan bij eenpersoons huishoudens (83,7 procent), hetgeen betekent dat daar sprake is van wat oudere toestellen.

4.4 Type antenne / schotelbezet

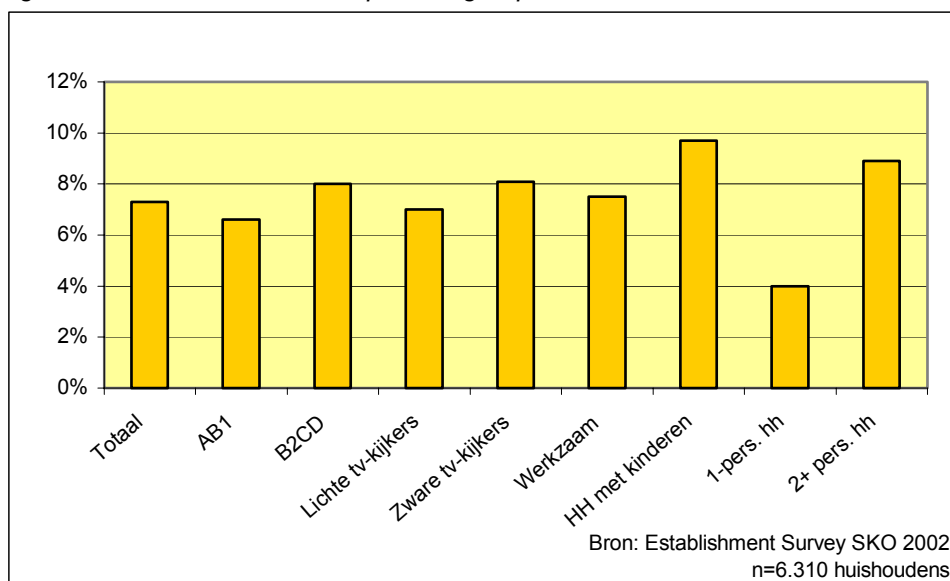
Het percentage kabelabonnementen of aansluitingen op een gemeenschappelijke antenne is gelijk gebleven, terwijl het percentage schotelbezet is gestegen ten opzichte van 2001. Het percentage "eigen antenne anders", zoals de spriet en de eigen buitenantenne, is vergelijkbaar met 2001.

Figuur 5: Type antenne meest gebruikte toestel

Ook het schotelbezet is duidelijk het laagst bij de eenpersoons huishoudens: 4 procent. Vooral bij huishoudens met kinderen (9,7 procent), maar ook bij andere meerpersoons huishoudens is het schotelbezet relatief hoog (8,9 procent).

Figuur 6: Bezit schotelantenne per doelgroep

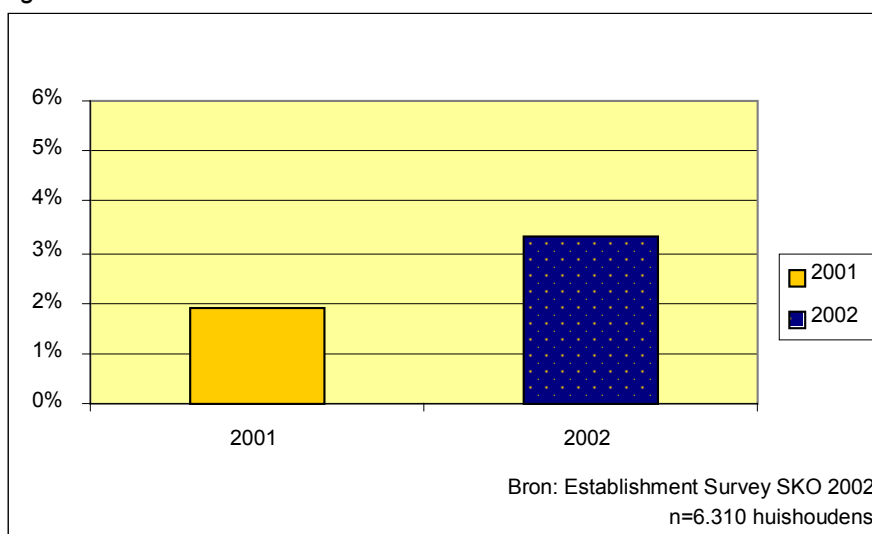

4.5 Decoderbezit en -gebruik

Kabelmaatschappijen bieden vaak de mogelijkheid om in combinatie met het kabelabonnement, tevens een decoder af te nemen. Met deze decoder kan van allerlei extra diensten gebruik worden gemaakt. Hoewel het absolute cijfer laag is, is het decoderbezit gestegen ten opzichte van 2001 (zie figuur 7).

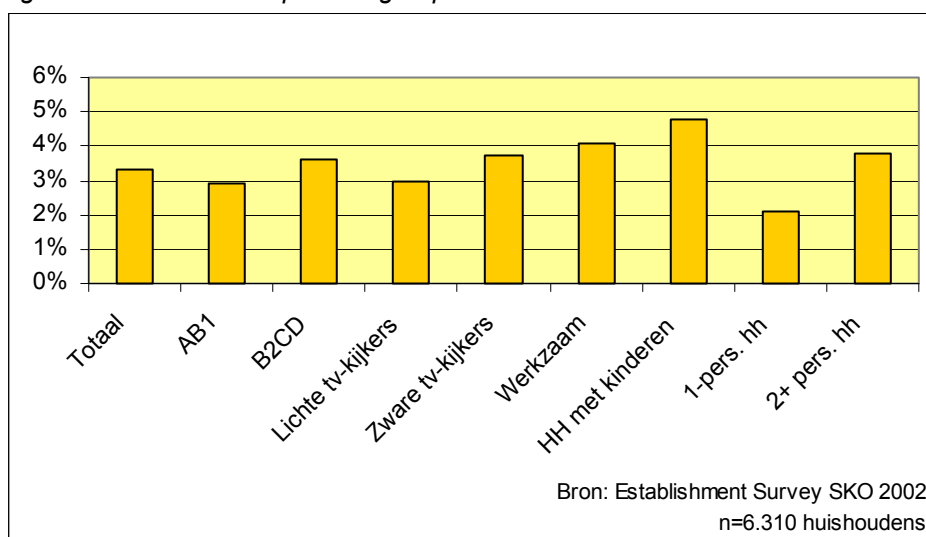
De decoders worden het meest gebruikt voor internet en e-mail, gevolgd door het bestellen van films tegen betaling en de extra muziekanalizers. Voor spelletjes, EPG (Electronische programmagids), extra themakanalen en het interactief meedoen met programma's worden de decoders nog nauwelijks gebruikt.

Figuur 7: Bezit decoder

Per doelgroep is het decoderbezit het hoogst bij huishoudens met kinderen (4,8 procent), gevolgd door de werkzamen (4,1 procent). De minste decoders worden aangetroffen bij de eenpersoons huishoudens: 2,1 procent.

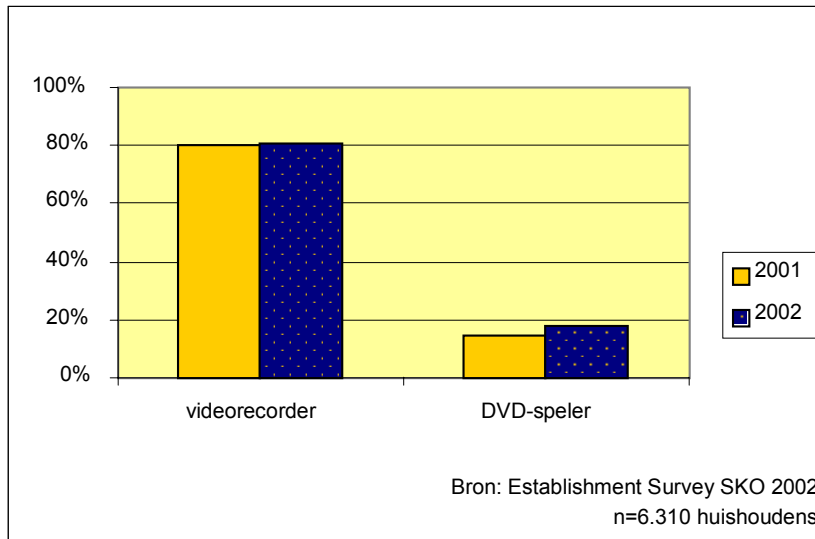
Figuur 8: Bezit decoder per doelgroep

4.6 Bezit videorecorder / DVD-speler

Het percentage huishoudens dat een videorecorder bezit is in 2002 80,6 procent en is daarmee vrijwel gelijk aan 2001. Dit gegeven is interessant om af te zetten tegen het gestaag groeiende bezit van DVD-spelers. Het gemiddelde percentage DVD-bezit is in 2002 17,9 procent ten opzichte van 14,5 procent in 2001³. De uitkomsten per kwartaal laten met name in het laatste kwartaal van 2002 een explosieve stijging in DVD bezit zien.

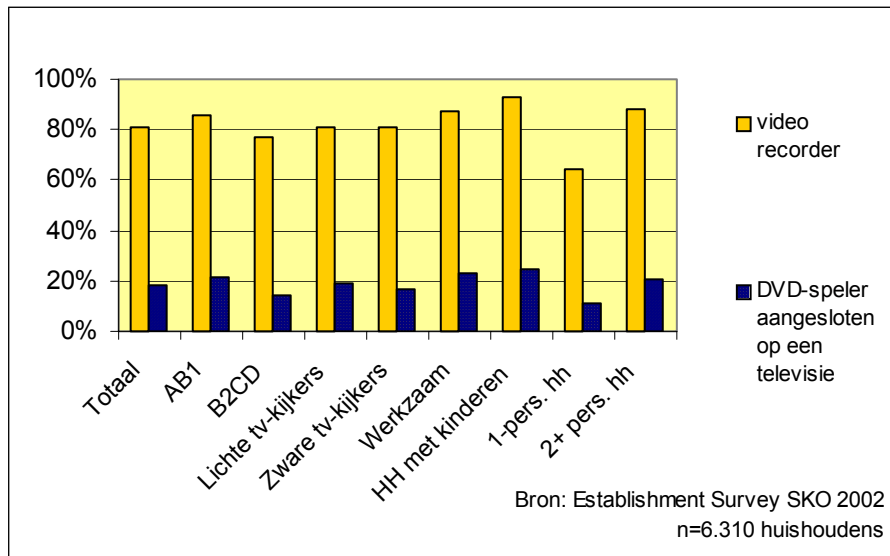
Figuur 9: Bezit videorecorder/ DvD-speler

Tot op heden lijkt de videorecorder nog geen last te ondervinden van de opmars van de DVD-speler. Misschien dat dit te maken heeft met het feit dat DVD-spelers alleen DVD's af kunnen spelen, en niet opnemen. Inmiddels zijn DVD-recorders al verkrijgbaar in de detailhandel, echter door het ontbreken van een standaard en de hoge prijs is een grote doorbraak op korte termijn niet te verwachten.

³ De meeste DVD-spelers kunnen alleen DVD's afspelen. Vraagstelling is veranderd tussen 2001 en 2002. In 2001 werd alleen gevraagd of er een DVD-speler aanwezig is. In 2002 werd gevraagd of de DVD-speler aangesloten is op een tv-toestel. Misschien dat het percentage DVD-spelers in 2001 hierdoor is vervuld met DVD-spelers van de PC en dat de werkelijke toename nog groter is.

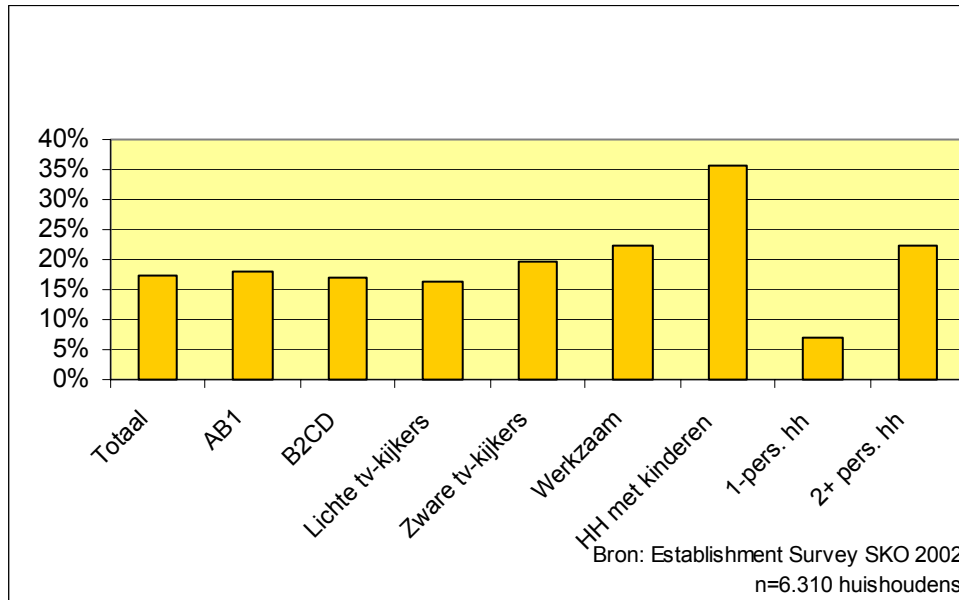
Figuur 10: Bezit videorecorder / DVD-speler per doelgroep

4.7 Bezit spelcomputer die op de tv kan worden aangesloten

Het bezit van spelcomputers is met 17,5 procent vrijwel gelijk gebleven ten opzichte van 2001. Per doelgroep verschilt het sterk. Het is niet verwonderlijk dat vooral huishoudens met kinderen verreweg het vaakst een spelcomputer bezitten: 35,6 procent. Bij eenpersoons huishoudens is dit slechts 7 procent. Opvallend is dat de sociale klasse nauwelijks een rol speelt bij het wel of niet bezitten van een spelcomputer in tegenstelling tot de verdeling bij andere apparatuur.

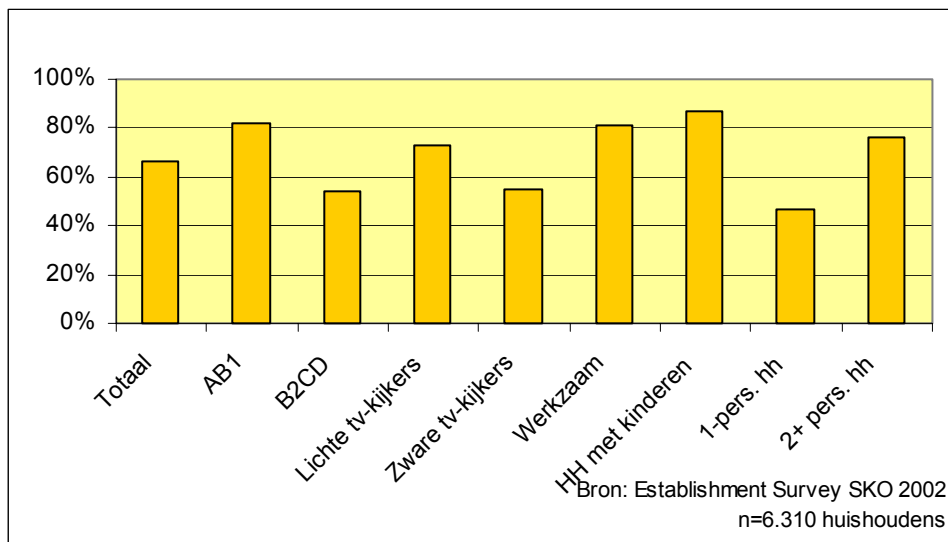
Figuur 11: Bezit spelcomputer die op de tv kan worden aangesloten per doelgroep

4.8 PC bezit / tv-kijken via de PC

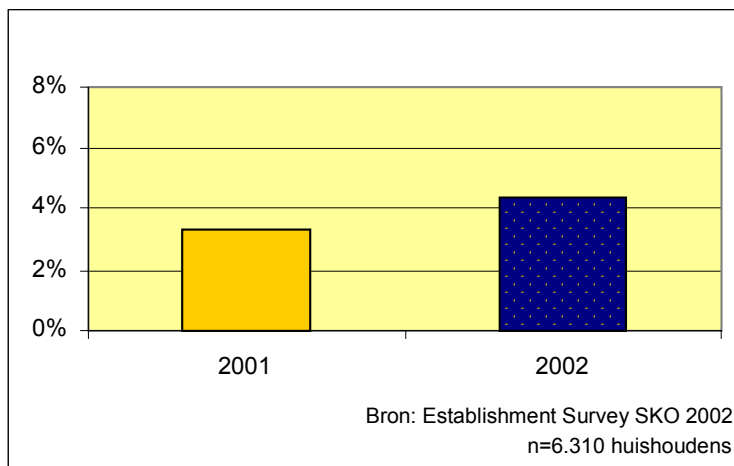
Het PC bezit is op hetzelfde niveau als in 2001. Per doelgroep verschilt het sterk. Zo zijn het wederom de eenpersoons huishoudens die qua bezit het laagst scoren met 46,4 procent. Bij PC bezit is sociale klasse wel een belangrijke discriminant, de hogere sociale klassen (AB1) scoort 82 procent, bij de lagere sociale klassen (B2CD) is dit 54,3 procent. Ook hier zijn het de huishoudens met kinderen waar de meeste PC's in bezit zijn: 86,8 procent.

Figuur 12: Bezit PC per doelgroep

Televisie kijken via de PC is nog niet erg populair, maar neemt wel toe. In 2001 keek 3,3 procent wel eens televisie via de PC, in 2002 was dit 4,3 procent, terwijl het PC bezit zelf gelijk gebleven is.

Figuur 13: Wel eens tv kijken via de PC

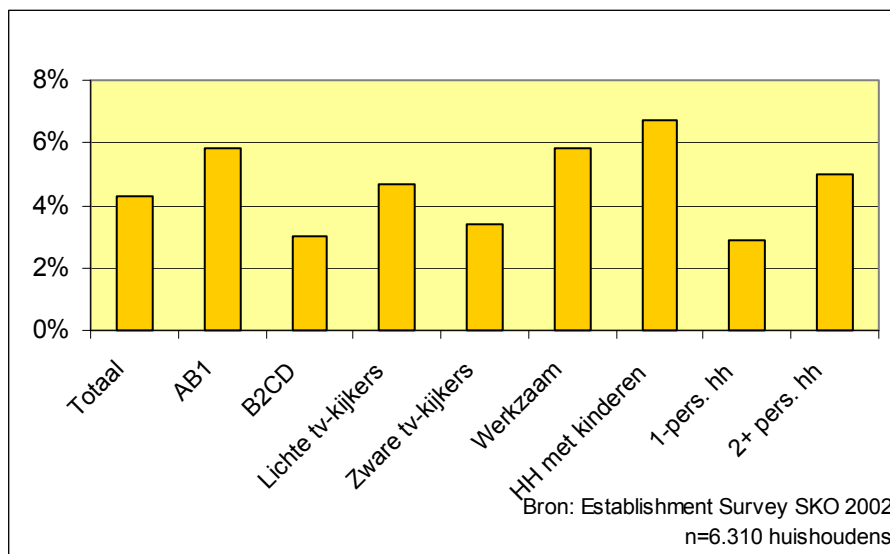

Welke doelgroepen kijken wel eens tv via de PC?

Het blijkt dat het tv-kijkgedrag via de PC per doelgroep vergelijkbaar is met het bezit van een PC. Zo zijn het de huishoudens met kinderen die het hoogst scoren met 6,7 procent,

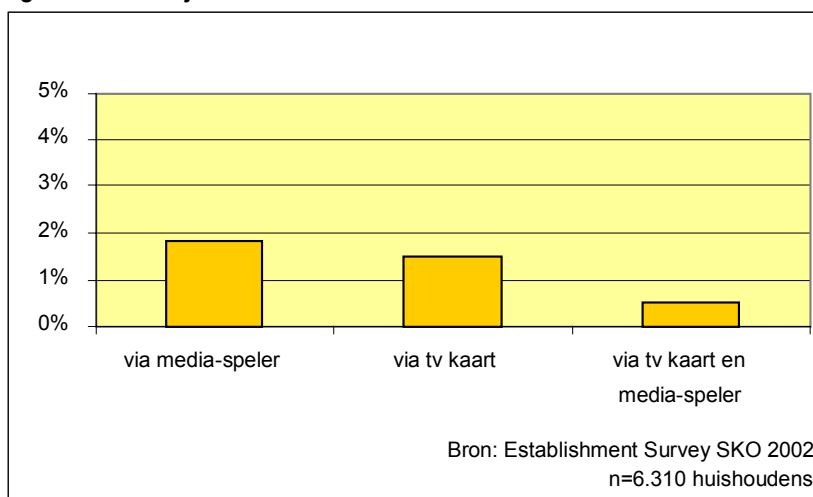
gevolgd door de werkzamen en hogere sociale klasse (beide 5,8 procent). De lagere sociale klasse (3 procent) en de eenpersoons huishoudens (2,9 procent) kijken gemiddeld het minst tv via de PC.

Figuur 14: Wel eens tv kijken via de PC per doelgroep

Tv kijken via de PC kan op verschillende manieren. Via de tv kaart kijkt 1,5 procent, via de mediaspeler 1,8 procent en via beide manieren 0,5 procent. Bij televisie kijken via de tv kaart kijkt de kijker direct naar een uitzending, terwijl via de media speler zowel direct als indirect televisie kan worden gekeken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan beeldmateriaal dat via internet wordt opgevraagd.

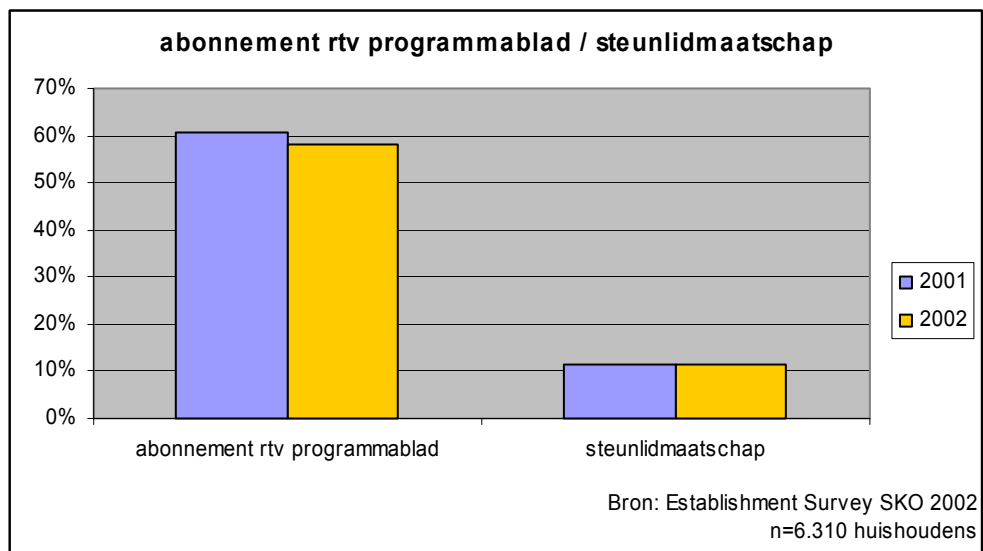
Figuur 15: Tv kijken via de PC

4.9 Abonnement rtv programmablad / steunlidmaatschap

Het percentage abonnementen op rtv programmabladen is gedaald in 2002.

Figuur 16: Abonnement rtv programmablad / steunlidmaatschap

BIJLAGE: Kerncijfers 2002

Tabel 3.

	Totaal	AB1	B2CD	Lichte tv-kijkers	Zware tv-kijkers	Werkzaam	HH met kindere	1-pers. hh	2+ pers. hh	2001	Sign. ⁴
	6310	2847	3463	4117	2020	4314	172	2007	4303	3166	
1 of meer tv-toestellen regelmatig in gebruik	98,4%	98,5%	98,4%	97,9%	99,9%	98,4%	98,7%	97,5%	98,8%	97,5%	ja
aantal tv-toestellen regelmatig in gebruik (gemiddeld)	1,6	1,7	1,5	1,6	1,7	1,7	1,1	1,2	1,8	1,5	
tv-toestellen in tweede woning	2,9%	3,8%	2,2%	2,8%	3,3%	2,5%	2,0%	2,3%	3,2%	1,8%	
Teletekst op basistoestel	90,0%	90,9%	89,2%	89,3%	92,6%	91,4%	93,6%	83,7%	92,8%	89,5%	
kabelabonnement of gemeenschappelijke antenne	92,7%	92,8%	92,7%	91,7%	95,5%	93,0%	92,8%	92,8%	92,7%	92,1%	
eigen antenne	3,4%	3,9%	3,0%	3,7%	2,7%	3,3%	3,8%	2,2%	3,9%	2,7%	
schotelantenne	7,3%	6,6%	8,0%	7,0%	8,1%	7,5%	9,7%	4,0%	8,9%	5,6%	ja
kabelabonnement met decoder	3,3%	2,9%	3,6%	3,0%	3,7%	4,1%	4,8%	2,1%	3,8%	1,9%	ja
videorecorder	80,6%	85,4%	76,6%	81,0%	81,0%	87,6%	93,0%	64,5%	88,1%	80,3%	
DVD-speler aangesloten op een televisie	17,9%	21,8%	14,6%	18,8%	16,5%	22,7%	24,3%	11,2%	21,0%	14,5%	ja
spelcomputer die op tv kan worden aangesloten	17,5%	18,1%	17,0%	16,5%	19,7%	22,4%	35,6%	7,0%	22,4%	18,0%	
PC	66,8%	82,0%	54,3%	73,0%	55,2%	80,9%	86,8%	46,4%	76,3%	65,7%	
kijkt wel eens tv via de PC	4,3%	5,8%	3,0%	4,7%	3,4%	5,8%	6,7%	2,9%	5,0%	3,3%	ja
abonnement rtv programmablads (max 2 per hh)	58,3%	59,2%	57,5%	55,2%	64,8%	56,4%	56,7%	51,9%	61,2%	60,8%	ja
abonnement steunlidmaatschap (max 2 per hh)	11,3%	14,1%	8,9%	12,1%	9,4%	10,9%	10,0%	10,3%	11,7%	11,5%	

Bron: Establishment Survey SKO 2002

n=6.310 huishoudens

⁴ Significant verschil ten opzichte van 2001 bij 95% betrouwbaarheid.